

مرکز آموزشی درمانی شهید مطهری ارومیه

درد شکم

دکتر رحمان خسروی

فوق تخصص جراحی کودکان

منبع: نلسون بیماریهای ارولوژی ۲۰۲۰

پرستاری کودکان ۲ ونگ

درد شکم

درد شکم در نوزادان، شیرخواران و کودکان زیر ۱۲ سال شایع است و می تواند در هر جایی از بالاتنه، بین قفسه‌ی سینه و کشاله‌ی ران، رخ دهد. کودک ممکن است این مشکل را به صورت درد موضعی در یک ناحیه، درد عمومی در نواحی مختلف بدن یا شبیه‌ی کرامپ و گرفتگی عضلانی احساس کرده و برای توصیف آن از عباراتی مانند دل درد، شکم درد یا معده درد استفاده کنند. معمولاً دل درد کودکان بدون درمان برطرف می‌شود، اما در بعضی موارد که علت زمینه‌ای وجود دارد، به درمان تخصصی نیاز است

دلایل دل درد کودکان

دلایل زیادی وجود دارند که می‌توانند باعث دل درد در کودکان شوند. شایع‌ترین علل بروز این مشکل کوتاه‌مدت بوده و بدون مداخله‌ی پزشکی برطرف می‌شوند. رایج‌ترین دلایل درد شکم در کودکان عبارتند از:

یبوست: اگر کودک در یک هفته کمتر از سه بار اجابت مزاج داشته باشد یا دفع مدفوع برای او سخت یا دردناک باشد، با اصلاح رژیم غذایی و افزایش مصرف میوه، سبزی و آب برطرف می‌شود.

هوای گیر افتاده در شکم: وجود هوا و گاز اضافی در دستگاه‌های گوارش در شیرخواران در مقایسه با کودکان بزرگ‌تر شایع‌تر است. چراکه ممکن است شیرخوار در هنگام شیر خوردن یا گریه هوا را بلعد. وجود هوای اضافی در دستگاه‌های گوارش باعث دل درد شده و کودک با آروغ زدن یا عبور گاز از روده از شر آن خلاص می‌شود.

اسهال و استفراغ: اسهال که یک عفونت روده‌ای است با علائمی مانند دل درد، اسهال آبکی، حالت تهوع یا استفراغ و گاهی اوقات تب همراه است. این بیماری از طریق تماس با فرد آلوده یا مصرف غذا و آب آلوده منتقل می‌شود. هیچ درمان خاصی برای اسهال وجود ندارد و بیشتر کودکان را می‌توان در خانه و با دادن مایعات فراوان درمان کرد. کودکان مبتلا به کم‌آبی شدید ممکن است به درمان در اورژانس یا بیمارستان نیاز داشته باشند.

اگر پزشک بیماری زمینه‌ای خاصی را تشخیص دهد، درمان‌های مناسب برای آن بیماری را توصیه می‌کند.

زمان مراجعه به پزشک

• درد شدید یا دردی که در حال بدتر شدن است

- تب یا لرز
- تعریق و رنگ‌پریدگی
- استفراغ که مداوم طول بکشد
- امتناع از خوردن غذا یا نوشیدن مایعات
- وجود خون در مدفوع
- ادرار نکردن یا استفاده از کمتر از چهار پوشک در طول روز
- بثورات پوستی

زمان پذیرش بیمار لطفاً از مسئول بخش یا مسئول شیفت در مورد نحوه تهیه غذا برای همراه بیمار با قیمت مناسب توضیحات لازم اخذ شود.

اگر بعد از ترخیص نیاز به مشاوره تلفنی داشتید با شماره‌های ذیل تماس بگیرید .

کارشناس آموزش : ۰۴۴۳۱۹۷۷۳۳۰

شماره داخلی بخش :

آدرس پست الکترونیک:

motahari-h-urm@umsu.ac.ir

تشخیص علت دل درد کودکان

معمولاً پزشکان از ترکیب پرسش و آزمایش برای تعیین علت دل درد کودکان استفاده می‌کنند. همچنین ممکن است برای تعیین علت روش‌های تشخیصی زیر را توصیه کند:

- آزمایش خون
- نمونه‌ی ادرار یا مدفوع
- سونوگرافی
- تصویربرداری با اشعه‌ی ایکس

درمان دل درد در کودک :

کاهش دل درد کودکان می‌توان به این موارد اشاره کرد:

- از استراحت کردن کودک اطمینان حاصل کنید.

- به کودک داروی مسکن ندهید،
- کودک را به مصرف مایعات شفاف مانند آب، آبمیوه‌ی رقیق‌شده یا محلول خوراکی جبران‌کننده‌ی آب (ORS) تشویق کنید.
- به کودک غذاهای عاری از ادویه و مواد محرک مانند موز، نان تست یا کراکر بدهید.
- به کودک در استفاده از سرویس بهداشتی کمک کنید. چون اجابت مزاج ممکن است به کاهش درد کمک کند.

عفونت‌های مجاری ادراری (UTI): علائمی

مانند درد هنگام ادرار کردن، تکرر ادرار و تب را ایجاد می‌کند. پزشک برای درمان عفونت مجاری ادراری آنتی‌بیوتیک تجویز می‌کند.

آپاندیسیت: به التهاب آپاندیس که در پایین و

سمت راست شکم قرار دارد، آپاندیسیت می‌گویند. آپاندیسیت یک اورژانس پزشکی است که پاره شدن آن می‌تواند باعث مرگ شود. غالباً این بیماری با جراحی و خارج کردن آپاندیس از بدن درمان می‌شود.

پیچ خوردگی روده:

وضعیتی است که در مبتلایان به آن بخشی از روده‌ی کوچک به داخل قسمت مجاور خود فرو رفته و باعث انسداد می‌شود. در نتیجه، مواد مایع یا جامد نمی‌توانند به راحتی از روده عبور کنند. کودکان مبتلا ممکن است درد شدید متناوب، خونریزی گوارشی و بی‌حالی را تجربه کنند. یک بیماری جدی است و به مراقبت پزشکی نیاز دارد.

فتق گیر کرده:

فتق زمانی اتفاق می‌افتد که به دلیل ضعیف شدن دیواره‌ی شکم قسمتی از بافت یا عضو بدن بیرون می‌زند. اگر نتوان برآمدگی را به جای خود برگرداند، فتق در جدار شکم گیر می‌کند که به این وضعیت فتق گیر کرده می‌گویند. فتق میک اورژانس پزشکی است و اگر باعث قطع جریان خون شود، بافت از بین می‌رود.